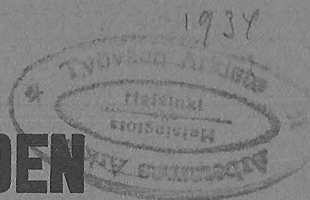

334.5(471) 1932" / Kiuruveden Työväen O. K.

KIURUVEDEN TYÖVÄEN OSUUSKAUPAN

R. L.

25-VUOTISMUISTELMIA

JA

XXV

TOIMINTAKERTOMUS

V:LTA 1932

34.005.

Kiuruveden Työväen Osuuskaupan r. l.

25-VUOTISMUISTELMIA

ja

XXV

TOIMINTAKERTOMUS

V:LTÄ 1932

MUISTELMIA

Kiuruveden Työväen Osuuskaupan r. l. 25-vuotis toiminnasta.

PERUSTAMINEN JA LIIKETOIMINTA.

Ne vapaammat tuulet, jotka puhaltelivat maamme valtioliisessa elämässä v. 1905 jälkeen herättivät myöskin kansan pohjakerroksia ajattelemaan taloudellistenkin asiain ottamista omiin käsiinsä. Tälle toiminnalle muokkasi lisäksi maaperää se epäoikeudenmukainen toiminta, jolla sen aikaiset yksityiskauppiat kohtelivat asiakkaitaan. Varallisuudesta johtuva ero ihmisen ja ihmisen välillä, tavara väärennykset ja ylettömän suuri voittomarginaali olivat ne pääasialliset tekijät, jotka Kiuruvedenkin Työväen Osuuskaupan perustaja jäsenille tekivät osuuskaupan menestymisen uskottavaksi. Näitä »kaukonäköjoutä» väkiriikkaassa kunnassamme ei kylläkään ollut suuren suuri joukko, olipahan vain 25 henkilöä. Varmimpina näiden joukossa toimivat Tuure Kainulainen ja Paavo Hyvönen, sillä heidän hankkiminaan saapui Pellervo-seuran edustaja heinäk. 21 p:nä v. 1907 Kiuruveden Työväenyhdistyksen kokoukseen, jossa sitten päätettiin perustaa nyt 25-vuotisjuhlaansa viettävä osuuskunta. Näiden jo mainittujen uranuurtajien riveihin liittyivät 23 muuta uskallikkoa kirjoittaen he perustamiskirjan alle nimensä ja olivat he seuraavat:

Rosa A. Ruotsalainen (silloinen Strömberg), Juho Ruotsalainen, Kalle Kärkkäinen, Robert Tuorilainen, Paavo Lind, Rob. Marin, Kalle Blomberg, Salomon Tuorilainen, Matti Laukkanen, Leonard Räisänen, Juho Hyvärinen, Heikki Kärkkäinen, Greta

Kuopio 1933

Savon Kansan Kirjapaino Osakeyhtiö

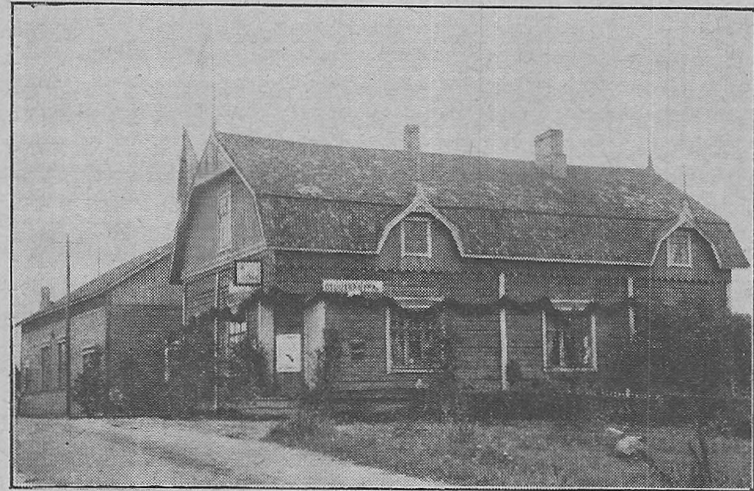
Kärkkäinen, Juho Remes, Heikki Blomberg, Pekka Ruotsalainen, Lassi Ruotsalainen, Heikki Tuomi, Adam Ruotsalainen, Pekka Ruotsalainen, Juho Auvinen, Paavo Häkkinen ja Matti Laukkanen.

Esitetyn mallisäännön perusteella hyväksyttiin osuuskau-palle säännöt ja ensimmäiseen hallitukseen valittiin:

Paavo Hyvönen, Matti Laukkanen, Kalle Blomberg, Kalle Kärkkäinen, Juho Ruotsalainen, Abram Tikkanen, Heikki Tuomi, varalle Juho Remes, Tuure Kainulainen ja Hese Marin.

Säännöille vahvistusta hakemaan valittiin Tuure Kainulainen ja Paavo Hyvönen ja vahvistettiin ne elok. 31 p:nä 1907.

Näin saatua osuuskunnan virallisen puolen järjestetyksi alkoivat varsinaiset liiketouhut. Ensimmäinen asia oli saada huoneusto, jossa tavaranjakelu voitaisiin alkaa ja se järjestyikin kuin itsestään, sillä täkäläinen työväenyhdistys, joka oli ollut kummina liikkeen perustamisessa vuokrasi tätä varten huoneuston. Samoin saatiin liikkeenhoitaja kysymys verrattain helposti järjestettyä vaikkakin mies oli otettava »pystystä metsästä». Peräsimen tarttuvan henkilön nimi oli Pekka Huuttunen, joka nykyäänkin vielä viljelee osuustoiminnallisia sarkoja toimien Osuusliike Tarmolan Turussa johtajana. Näin oli siis talo ja talossa isäntä sekä kaikki muukin elimistö kunnossa, mutta yhtä puuttui ja se yksi onkin nykyisen talousjärjestelmän aikana kaikista tärkeimpiä nim. raha. Asiakirjojen mukaan voidaan todeta Kiuruveden Työväen Osuuskaupan rahastojen olleen liiketoiminnan alussa 46 mk. tosin kyllä kultamarkkaa, ja lainoina oli saatu jäseniltä kokoon 200:— mk., siis yhteensä 246:— kultamarkkaa, mikä nyt 25 vuoden kuluttua tuntuu ihan satumaiselta ja uskomattomalta, sillä niin mitättömän pieni tuo pääoma silloisissakin oloissa oli. Näillä melkein olemattomilla rahavaroilla sitä kuitenkin oli matkalle lähdettävä ja tavaravaraston hankintaa helpotti jonkun verran se, että saatiin ostaa luotolla kauppias A. Ruotsalaiselta 6,000:— mk. kauppavarasto, mutta kuten aina niin tässäkin tapauksessa luoton ottaja joutui lapsipuolen asemaan ja tämän varaston realisointi osoittautui myöhemmin osuuskunnalle kovin epäedulliseksi. Tämän lisäksi eräs isälmelainen kauppias myönsi myös jonkun verran luottoa, niin että varsinaisen liiketoiminta voitiin alkaa saman vuoden lokak. 24 p:nä. Nyt ensimmäisen neljännesvuosisadan taipaleen taittuessa meille nykyajan ihmisille liikkeemme alku on sangen opettava. Siitä erikoisen elä-

PÄÄMYMÄLÄ JUHLA-ASUSSA 14. VIII. -32.

västi nähdään kuinka epäitsekällä, uhrautuvalla, luomisintoa uhkuvalla toiminnalla voidaan äärimmäisen vaikeissakin olosuhteissa pystyttää oloihin katsoen suuria yrityksiä ja viedä niitä myöskin eteenpäin.

Ensimmäisen vuoden vähän yli kahden kuukauden myynti oli 9,903:54 ja jäsenmäärä 150. Tappiota 110:— mk. Ensimmäisen koko toimintavuoden liikevaihto oli 47,536:— mk. ja jäsenmäärä 172, mutta halla vei edelleenkin vuoden sadon ollen tappio tältäkin vuodelta vielä 248:— mk. V. 1909 myynti hiljalleen nousi ollen se 57,322:— mk., jäsenmäärä nousi vain 4 mutta tappion ollessa enää vain 23:70. Suomalainen sananlasku sanoo, että alku aina hankalaa j.n.e. ja toteutui se kirjaimellisesti myöskin liikkeemme ensimmäisinä toimintavuosina. Tällaisiin tuloksiin olivat vaikuttamassa tietysti monet eri tekijät eikä vähiten se taloudellinen lamatila, joka häiritsi normaalista talouselämän kulkua vv. 1907—09. Silloinen talouspula ei ollut verrattavissa nykyjään vallitsevaan talouspulaan, mutta niin ankara se jo silloinkin oli että maamme osuuskaupoista pulan viimeisenä vuonna oli siis v. 1909 taloudellisten vaikeuksien vuoksi lopetti toimintansa vararikkojen y.m. syiden takia enempi kuin milloinkaan sitä ennen oli tapahtunut puhumattaakaan myöhäisimmistä ajoista. Tällaisessa taloudellisessa myrs-

kyssä kun liikkeemme kulki vielä aivan lapsen kengissä, ei ollut ollenkaan ihmeteltävää vaikka saavutetut tulokset muodostuivatkin heikoiksi. Silloin jos koskaan jäsenistön aatteellisuus joutui äärimmäisen koetuksen alaiseksi ja myöntää täytyy silloinkin jo löytyneen hoipertelijoita, jotka kulkivat ajan virtausten mukana. Mutta oli myöskin jäseniä ja kunnioitettavan suuri määrä, joille nämä vastukset olivat vain voittamista varten. Erikoisen maininnan jälkimmäisistä ansaitsevat maanviljelijät Pekka Heinonen Koivujärveltä ja Antti Partanen Luupuvedeltä, sillä he vaikeuksien ollessa suurimmillaan asettivat myöskin varallisuutensa vaakakuppiin ja pelastivat liikkeen todennäköiseltä tuholta. Tietysti tällaisia 100 % osuuskauppaimisia oli muitakin ja näiden ponnistuksilla saatiin asiat kääntymään toisille talle sillä jo v. 1910 liikevaihto nousi 84,648:— mk. Jäsenmäärä oli kasvanut 268 ja ylijäämää saatiin ensimmäisen kerran 1,121:— mk. Tästä vuodesta alkoikin Kiuruveden Työväen Osuuskaupassa voimakas vaurastuminen. Viiden täyden toimintavuoden päättyessä siis v. 1912 lopussa sen vuosimyynti oli 110,022:— mk., jäsenmäärä oli 250 ja ylijäämää 2,173:— kultamarkkaa, sillä toimittiinhan silloin vielä kultapohjalla. Samana vuonna alettiin liikkeelle hankkia myöskin omaa kiinteistöä. Seuraavan 5-vuotiskauden päättyessä eli v. 1917 lopussa, joka oli liikkeemme 10-toimintavuosi oli liikevaihto noussut 682,763:— mk., jäsenmäärä oli 703, ylijäämä 26,342:— mk. ja omat rahastot 40,554:— mk. Myymäläin luku oli silloin 2 samoin kuin kiinteistöjenkin määrä. Vuoden 1920 aikana perustettiin liikkeemme yhteyteen säästökassa. Kolmannen 5-vuotiskauden päättyessä eli siis v. 1932 lopussa voidaan liikkeemme toiminnasta esittää seuraavat luvut: jäsenmäärä 1027, vuosimyynti 4,347,901:— mk. ja rahastot 220,103:— mk. Omia kiinteistöjä 6, 9 myymälää, kahvila ja leipomo. 20-vuotiskauden päättyessä siis v. 1927 lopussa oli vuotuinen liikevaihto 5,698,266:— mk., rahastot 492,279:— mk., sekatavaramyymälöitä 12, ruokatavaramyymälä, kahvila ja leipomo. Omien kiinteistöjen luku 13. Säästökassatalletukset olivat 596,435:12. Jäsenmäärä 1,125. Viimeisen viiden vuoden ajalla on saatu kokea sekä hyviä että huonoja aikoja. Vielä v. 1928 elettiin maailmassa korkea konjunkturi aikaa ja senpätähden liikkeemme sen vuoden tulokset kaikissa suhteissa ylittivät sitä edellisten ja myöhäisempienkin vuosien tulokset. Mutta v. 1929 saatiin liikkeessämme kokea jo aika raskaita pettymyksiä

joihin osaltaan oli vaikuttamassa alkava talouspula. Huolimatta siitä että jäsenmäärä nousi samoin kuin säästökassatalletuksetkin ja myymäläin luku lisääntyi 1, niin liikkeen taloudellinen tulos muodostui tappiolliseksi. Tähän oli vaikuttamassa paitsi kriisi talouselämässä myöskin eräänlainen kriisi liikkeenjohdossa ja sen vaikutuksesta vielä v. 1930 jouduttiin tekemään alkupuolella vuotta tappiollinen tilinpäätös. Tätä vuotta voidaan sanoa jo sanan täydellisemmässä merkityksessä talouspulan runtelemaaksi, niin että silloisiin tuloksiin vaikutti jo sieltä lähtöisin olevat syyt. Myynti edelleenkin laski johon osaltaan vaikutti jyrkästi laskeva hintatasokin. Samoin säästökassatalletuksetkin laskivat mutta yhä laajempien kuluttajajoukkojen luottamus omaan liikkeeseensä kasvoi, sillä jäsenmäärä kaikista kielteisistä vaikutuksista huolimatta nousi. Vuoden loppupuolella alettiin liikkeen sisäistä toimintaa organisoida uudestaan pula-ajan vaatimuksia silmällä pitäen. Ja niinpä jo viime vuonna saavutettiin taas voitollinen tulos vaikka kyseellinen vuosi tähän mennessä kaikista ankarimmista ruhoista taloudellista elämää niin meidän toimialueella kuin maassammekin. Viime vuonnahan tapahtui jo maailmassa sellaisia huhistumisia, joita ei uudemman ajan taloushistoriassa vielä tunnetta. Viime vuoden lopussa oli liikkeemme jäsenmäärä 1270 osoittaen se jatkuva nousua. Toimipaikkoja oli 14 sekatavaramyymälää, 1 ruokatavaramyymälä, 1 kahvila, 1 leipomo ja 1 keskusvarasto. Liikevaihto oli 4,745,097:— mk., säästökassatalletukset 475,153:— mk., ylijäämä 23,388:70 ja rahastot 482,608:81. Osuuskunnan hallinnossa olivat seuraavat omat kiinteistöt: Kiuruveden kirkolla päämyymälä-, keskusvarasto- ja kahvilarakennukset, Niemiskylässä-, Ruutanalla-, Ryttylällä-, Remeskylässä-, Koivujärvellä-, Rannankylässä-, Niinimäessä-, Pyhäsalmeella-, Jokikylässä-, Ryönänjoella- ja Aittojärvellä myymälähuoneustot, joissa kaikissa myöskin asunto myymälänhoitajalle sekä useissa myöskin kasvitarhamaa.

VALISTUS- JA HUOLTOTYÖ.

Kuten edellä jo selvisi oli osuuskaupamme perustamiselle kasvatettu verrattain hyvää pohjaa kilpailevan liikemuodon taholta ennen liikkeemme perustamista. 25-vuotta sitten vähittäiskaupan alalla rehoittaneet epäkohdat olivat avanneet kuluttajat näkemään kuinka heikkoja he yksilöinä olivat kauppias-

kunnan edessä. Heidän taholtaan kyllä ensin asetuttiin kovin ylimielisesti pääomattomia kauppiaita kohden mutta vuosien ja vuosikymmenien kuluessa kun mahtavat vastustajamme näkivät miten pienet ja köyhät, teki työtänsä tyhjiä taskut ja voittivat ottelun, kuten runoilija sanoisi, niin heidänkin suhtautumisensa ostajaa kohden muuttui paljon oikeudenmukaisemmaksi. Silloin neljännesvuosisata sitten oli kuluttajalla kovin tuoreessa muistissa se heitä loukkaava kohtelu jota heitä kohtaan oli pitkät ajat harjoitettu ja siltä taholta saadut piiskan iskut tuntuivat vielä heidän seljissään liikkeemme ensimmäisinä toimintavuosinaan. Tätä taustaa vastaan kun tarkastelee tilannetta tappiollisina ensi vuosina voi paremmin ymmärtää sitä suurta aatteellisuutta ja uskollisuutta mikä jäsenistössä silloin suurelta osalta vallitsi. He eivät millään hinnalla halunneet jäädä yksityiskauppiaiden komenneltaviksi. Osuuskauppaliike kokonaisuudessaan ja meidän kaupparamme tällä alueella pakotti yksityisen liikkeenharjoittajan myöskin tarkistamaan otteitaan ostajiin nähden. Tämä kannan tarkistus on justerattu aina sikäli edullisemmaksi mitä voimakkaammaksi osuuskauppaliike on muodostunut ja loppujen lopuksi, ihan viime vuosina onkin ollut todettavissa, että yksityiskauppiat ovat alkaneet väittää, että he vain ostajien etua valvovat kun osuuskaupat, jonka omistavat ja joiden asioista määräävät itse kuluttajat, valittavat kuluttajaeuista viisi. Tämä tällainen logiikka on kyllä mitä suurinta humpuukia, mutta hyvästi pumpulointuna sillä voi kalastella sameassa vedessä sellaisten kuluttajain keskuudessa, jotka syystä tai toisesta eivät seuraa pitemmältä ajalta tapahtumain kulkua. Osuuskauppallisen valistustyön tarkoituksena on pitää laajat kuluttajajoukot selvillä siitä minkälainen ero tosiasiallisesti osuuskauppaliikkeen ja yksityisen liikkeen välillä on. Senpätähden liikkeemme taholta on kiinnitetty erikoista huomiota asian tähän puoleen. On harjoitettu sekä suullisen että painetun sanan levittämistä. On järjestetty jo pitkän aikaa joka vuosi osuuskauppallisia kansanjuhlia koko liikkeen toimialueella, on tilattu liikkeen varoilla sitä haluaville jäsenille Kuluttajain Lehteä.

Hallintoelinten jäsenille Osuusliikettä, toimihenkilöille Työtoveria, on avustettu toimihenkilöitä erikoisesti heitä varten järjestetyille kurseille ja osallistuttu siihen kurssitoimintaan, joita keskusjärjestöjen toimesta on toimeenpantu.

Tämän lisäksi mitä jo edellä tuli mainittua jäsenten saa-

mista sekä välittömistä että välillisistä eduista on liikkeemme jo v:sta 1928 alkaen vakuuttanut kaikki ne jäsenensä, jotka vuosittain tekevät omasta kaupastaan ostoksia 1,500:— mk. arvosta 500:— mk:n hautausvakuutukseen. Tällaisia vakuutuksia on vv. 1929—31 maksettu 24 eri tapauksessa 12,000:— mk. Miten siunausellista työtä liikkeemme tässäkin suhteessa tekee tietävät vain ne jäsenet, jotka tuosta tosin vaatimattomasta, mutta monessakin tapauksessa erittäin kipeästi tarvittavasta avustuksesta ovat jo tulleet osallisiksi. Tekee enempi kuin murheellisen vaikutuksen sivulliseenkin tuollaisen kolkon tapauksen vieraillessa perheessä, kun vain pieni osa jäsenkuntaamme tämän perin vaatimattoman velvollisuuden täyttää. On mitä suurin nautinto maksaa tällainen avustus jäsenen jälkeen jääville omaisille, silloin kuin hän eläissään on täyttännyt tuon pienen velvollisuuden.

Toimihenkilöimme, joka on ollut edistysmiehisen osuuskauppaliikkeen palveluksessa 2 vuotta osallistuu 5,000:— mk:n ryhmävalvakuutukseen ja maksaa liike näistään johtuvat kustannukset. Eräissä kuoleman tapauksissa ovat toimihenkilöiden omaiset saaneet nostaa tällaisen vakuutussumman.

Viime ja tämän vuoden ajalla jakoi liikkeemme työttömyyden johdosta hätään joutuneille jäsenilleen lähes 6,000:— mk., josta Osuustalukkauppa kuitenkin suoritti 2,626:— mk. Tämäkin apu vaikkakin pieni yksilöä kohden oli varmasti monessa tapauksessa hyvin toivottu.

Näin siis liikkeemme sosiaalisinkin huollon alalla on toiminut uranaukaisijana verrattaissa sitä muihin paikkakunnallamme toimiviin vähittäiskauppaliikkeisiin.

SUHTEET KESKUSJÄRJESTÖIHIN.

Vuonna 1914 liittyi kaupparamme jäseneksi Tulenvaaraan, seuraavana vuonna S.O.K:hon. Jo vuonna 1916 kuitenkin otettiin esille kysymys eroamisesta S.O.K:sta ja liittymisestä silloin perustettuun Kulutusosuuskuntien Keskusliittoon. Asia raukesi sillä kertaa erään muodollisuuden takia, mutta jo v. 1917 kevätkokouksessa tehtiin tässä suhteessa myönteinen päätös K.K:hon liittymisestä. Samoin päätettiin liittyä jäseneksi vasta perustettuun Suomen Osuustalukkauppa r.l. jouluk. 1917, mutta peruutettiin se seuraavan vuoden varsinaisessa syyskokouksessa. Saman vuoden marrask. ylimääräi-

sessä kokouksessa päätettiin kuitenkin uudelleen liittyä jäseneksi nyk. OTK:hon.

Näistä liittymis- ja eroamispäätöksistä jo ilmenee se ristiriitaisuus ja erimielisyys, joka oli leimaa antavana ei yksin osuuskauppatoiminnalle vv. 1916—18 vaan olosuhteet maassamme kokonaisuudessaankin olivat sinä aikana kovin myrskyiset ja pahaenteiset. Aika paljon aihetta sillä henkilöllä näyttää olleen tuollaiseen huolestumiseen, joka liikkeemme v. 1916 toimintakertomuksen lopetti seuraavaan synkältä kuulostavaan mietelmään: »Liikkeemme alkaa olla jo luettava vakavaraisten osuuskauppain joukkoon ja jatkaa mutta tästä huolimatta on niin puhtaaseen ja vapaaseen osuuskuntaamme sisäisesti alkanut tulla erimielisyyksiä, jotka eivät ole osuuskunnallamme eduksi. Näyttää siis tällä hetkellä hyvä asian me kulkevan turmiotaan kohden». Niin ei kuitenkaan käynyt. Syntyneestä erimielisyydestä ei kylläkään voitu sovittaa ja ratkaisu siinä suhteessa tapahtui niin kuin jo edellä kerrottiin v. 1917, mutta se ei syössyt osuuskuntaamme turmioon, vaan turvasi liikkeen sisäiselle työskentelylle rauhan, jonka johdosta sitten ulkonainenkin laajentuminen, kasvaminen ja vaurastuminen on ollut sangen voimaperäistä.

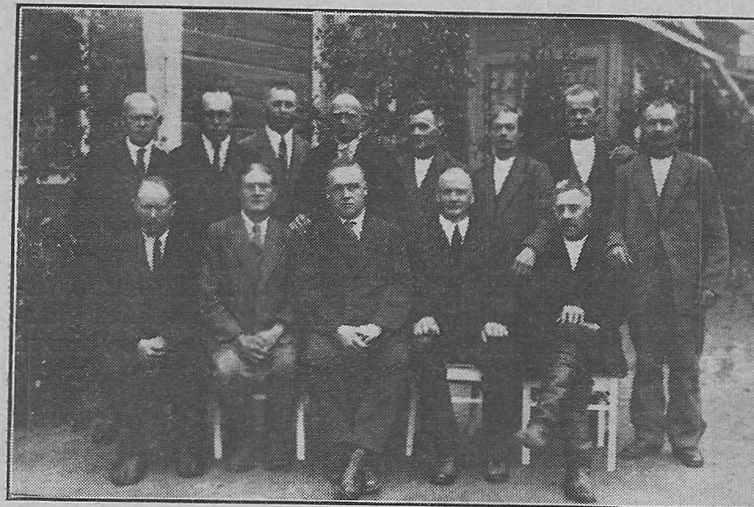
Paaloapuyhdistys Tulenturvan (nyk. Palo-Kansa) jäseneksi liitettiin v. 1919. Vakuutusosakeyhtiö Kansan jäsenenä on oltu sen perustamisesta alkaen eli v. 1923.

Mitään periaatteellisia erimielisyyksiä ei osuuskuntamme ja nykyisien keskusjärjestöjen välillä ole ollut.

Niinkuin keskusjärjestöjen olemassaolo ilman osuuskauppoja olisi kokonaan tarpeetonta yhtä välttämätön osuuskauppojen toiminnalle on myöskin keskusjärjestöjen antama tuki ja neuvot. Senpätähden luottamuksellinen suhde osuuskauppojen ja keskusjärjestöjen välillä tulee ainakin vallita, mutta näissä olosuhteissa, joissa me tällä kertaa elämme on se kaksinverroin suuremmasta merkityksestä.

MITEN JA KUTKA OSUUSKUNTAAMME OVAT HALLINNEET JA HALLITSEVAT?

25 vuotta sitten hyväksytyissä säännöissä oli hallituksen kokoonpano määritelty seuraavaksi: hallitukseen kuuluivat 7 vakinaista ja 3 varajäsentä, joiden tuli olla osuuskunnan jäseniä, mutta liikkeen toimihenkilö ei ollut oikeutettu kuulumaan

HALLINTONEUVOSTO 14. VIII. -32.

Istumassa, vasemmalta oikealle: M. Manninen, J. H. Mattila, K. Tuokola (johtok. puheenjoht.), V. H. Kämäräinen (hallintok. puheenjoht.), ja P. Hyvönen. Seisomassa: P. Kärkkäinen O. Pesonen, E. Ruotsalainen, P. Tikka, H. Leskinen, N. Dahlgren, P. Tossavainen ja A. Meriläinen.

hallitukseen. Muita hallintoelimiä ei osuuskunnalla näiden sääntöjen mukaan hallitessa ollutkaan paitsi tietysti osuuskuntakokous, joka vieläkin käyttää ylintä päätäntö valtaa liikkeen asioissa. Nämä säännöt olivat voimassa v. 1919 saakka, jolloin niitä muutettiin sikäli, että juoksevien asiain hoito jäi pääasiallisesti johtokunnan huoleksi ja kuuluivat siihen toimitusjohtaja puheenjohtajana sekä 2 vakinaista ja 2 varajäsentä. Uusien sääntöjen mukaan oli muodostettava hallintoneuvosto, johon kuuluu 9 vakinaista ja 3 varajäsentä. Jäsenet ovat valittava eri myymäläin alueilta, joten kaikkien eri toimipaikkain edustus tulisi oikeuden mukaisesti jaetuksi. Hallintoneuvosto antaa eräissä tärkeimmissä kysymyksissä ohjeet johtokunnalle sekä valvoo niiden ja osuuskuntakokouksen päätösten täytäntöönpanoa y.m. samanlaisia tehtäviä. Näiden nykyisin voimassa olevien sääntöjen määräysten alai-

suuteen kuuluu myöskin myymäläneuvostot, joista ei ensimmäisissä säännöissä mainittu mitään. Tällaisen hallintoelimen perustaminen on tullut välttämättömäksi sen laajan myymäläverkoston perustamisen takia, joka viimeisenä viitenätoista vuotena on tapahtunut.

Hallituksen, hallintoneuvoston ja johtokunnan jäseninä ovat 5 vuotta tai sitä pitemmän ajan toimineet seuraavat henkilöt:

Kalle Blomberg 18 vuotta, V. H. Kämäräinen 18 vuotta siitä meikkein koko ajan hallinton. ph., Paavo Hyvönen 13 vuotta, Nestor Dahlgren 11 vuotta, Lassi Ruotsalainen 10 vuotta, Pekka Heinonen 9 vuotta, Fabian Pulkkinen 9 vuotta, Matti Kangaskokko 9 vuotta, Tuure Kaimulainen 8 vuotta, Juho Auvinen 8 vuotta, Heikki Leskinen 8 vuotta, Risto Martikainen 7 vuotta, Juho Komulainen 7 vuotta, Eemil Ruotsalainen 7 vuotta, Pekka Kärkkäinen 7 vuotta, Matti Manninen 7 vuotta, Pekka Tikka 7 vuotta, Pekka Ruotsalainen 6 vuotta, Antti Tenhunen 6 vuotta, Kalle Keränen 6 vuotta, Juho Ruotsalainen 6 vuotta, Paavo Koponen 5 vuotta.

Nykyisen hallintoneuvoston muodostavat:

V. H. Kämäräinen puheenjoht., Paavo Hyvönen varapuh., Nestor Dahlgren siht., Eemil Ruotsalainen vak. jäsen, Matti Manninen vak. jäsen, Pekka Kärkkäinen vak. jäsen, Pekka Tikka vak. jäsen, Pekka Tossavainen vak. jäsen, Heikki Leskinen vak. jäsen, J. H. Mattila varajäs., Olli Pesonen varajäs., Alfr. Meriläinen varajäs.

Nykyisen johtokunnan muodostavat seuraavat henkilöt:

Kosti Tuokkola puhjoht., Olli Niiranen vak. jäs., Matti Kangaskokko vak. jäs., Jafet Huttunen varajäs., Kalle Ålander varajäsen.

25-vuotiskautena ovat varsinaisina liikkeenhoitajina toimineet: P. Huttunen 1907—10, J. A. Salo 1910—17, E. Salojärvi 1917—18, A. Heikkonen 1918—20, V. Turpeinen 1920—23, O. Myllynen 1923—26, A. Koponen 1926—30 ja K. Tuokkola 1930 edelleen.

YHTEENVETO.

Eräs suurmies on joskus lausunut, että osuuskauppaliike on vallankumouksellinen voima. Sitä se kuitenkin ei ole sanan ahtaimmasta merkityksessä, sillä päinvastoin se on yhteiskunnallisuuden ja rauhanliikettä, mutta laajemmasta miehestä katsellen se kylläkin muokkaa taloudellista elämää ja erikoi-

sesti jakelutoimintaa järkipäisemmälle ja suurten kuluttajainesten etua paremmin vastaavalle kannalle. Siitä elävänä todisteena on nyt 25-vuotisjuhlaansa viettävä osuuskauppa. Perustettuna meikkein ilman pääomia, ilman huoneustoja ilman kalustoja ilman kuljetusvälineitä ja suureksi osaksi ilman tavaraavarastoja, on sillä täällä kertaa rahastoja jo lähes 1/2 milj. markkaa, 14 eri liikekartanoa, niissä tarvittavat kalustot, omat kuljetusvälineet ja 18 eri toimipaikassa tarvittavat tavaraavarastot. Tämä jos mikään todistaa, että osuuskauppaliikkeen avulla vähäväkiset, köyhät kuluttajat, kansan laajat pohjakerrokset luovat käytännössä uutta ja oikeudenmukaisempaa talousjärjestelmää.

Me emme kuitenkaan tahdo näissä loppu muistelmissa painaa unholaan niitä vastoinkäymisiä, joita nyt päättäneellä talipaleella on sattunut, sillä niinkuin yksityiskohtaisemmasta esityksestä vaikkakin sieltä ja täältä poimituista jo edellä huomaisimme, on astuttu sellaisiakin askeleita, jotka olisivat saaneet jäädä ottamatta, kun taas on jäänyt astumatta sellaisiakin askeleita, joista oma yhteinen yrityksemme olisi hyötynyt. Mutta kun asetetaan vastakkain saavutetut tulokset ja menetykset, niin kukaan ei voi kieltää etteikö nuo tulokset olisi monin kerroin edustavammat, suuremmat ja ennen kaikkea vähävaraisten kansanluokan asiaa eteenpäin vieviä kuin menetykset.

Lyhyesti sanottuna, tahtuva taival on kunnialla kuljettu. Tapahtuneet harhaosumat opiksi ja ojenukseksi kukin ottaakamme. Silloin seuraava neljännes vuosisata lupaa meille ja yhteiselle yrityksellemme täyteläisempää satoa ja pienempiä vastoinkäymisiä. Silloin seuraavalla rajapyykillä me voimme myöskin osoittaa yhä suurempia ja kauniimpia saavutuksia, sillä tulevaisuus on ja kehityksenlain pakosta tulee olemaan osuuskauppaliikkeen.

Kiuruvedellä 15. VII. -32.

K. T.

YLEISKATSAUS.

Taloudellinen elämä maassamme samoin kuin toimialueellammekin kulki samoja raiteita kuin edellisinäkin vuosina. Niistä muutamista lieventävistä tapahtumista, joita oli siellä ja täällä havaittavissa ei jäsenkuntamme juuri lainkaan päässyt

osalliseksi, sillä niin merkityksettömiä ne yleisesti olivat. Pään vastoin ne kielteiset tekijät, jotka jo useina vuosina ovat olleet painamassa suurten yhteiskuntaluokkien toimeentuloa ja elämää yhä vain kiristivät, joten kulunutta vuotta voidaan täydellä syyllä pitää tähän astisista taloudellisesti katsottuna synkimpänä.

Tämänlaisesta talouselämän puristuksesta huolimatta selviytyi K. K. Laitinen osuuskauppaliike viimekin vuonna niin kuin koko lama-ajan tyydyttävästi, voisipa sanoa eräissä suhteissa hyvin. Jälempänä esitetystä keskusjärjestöjen toiminta selostuksista selviää yksityiskohtaisemmin niiden saavutukset joihin emme puutu siihen tämän pitemmältä.

Oman liikkeemme saavutukset viime vuonna muodostuivat muutamaa poikkeusta lukuunottamatta useampaa edellistä vuotta paremmiksi, joten saavutetut tulokset voidaan tyydytyksellä merkitä. Osuuskunnan työskentely, kehitys ja saavutukset selviävät suuriinpiirtein seuraavasta:

JÄSENISTÖ.

Jäseniä liittyi vuoden aikana 110. Eroitettu kuoleman, paikkakunnalta poismuuttojen y.m. syiden takia 23 ja eronnut 12. Jäsenmäärän lisäys vuoden aikana 75 ja koko jäsenmäärä 31. XII. -32 oli 1345.

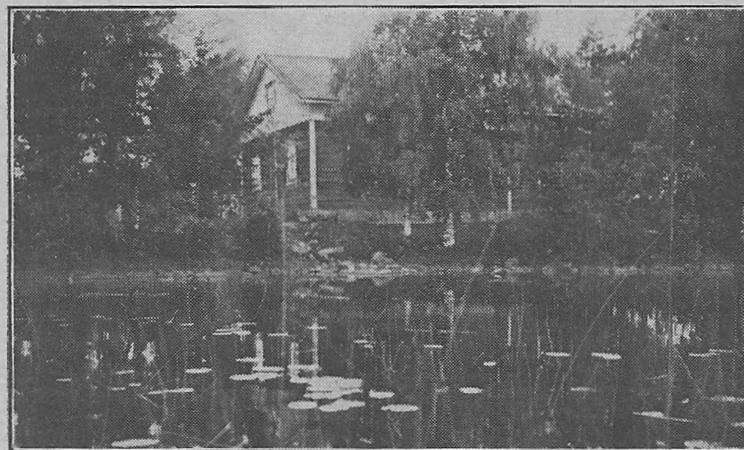
Ylläolevalakin on ehdoton todistus siitä, että yhä laajemmat kuluttaja-ainekset tuntevat liikkeemme omakseen ja keskittyvät sen ympärille yhä taajemmin.

TOIMIPAIKAT.

Vuoden aikana pysyi toimipaikkain luku ennallaan, joten niitä on ollut toiminnassa koko vuoden 14 sekataavaramyymälää, 1 ruokataavaramyymälä, kahvila, leipomo ja keskusvarasto eli yhteensä 18 eri toimipaikkaa.

LIKEVAIHTO.

Liikevaihto oli Mk. 5,289,559:54 ollen siinä lisäystä Mk. 554,461:63 eli 11,49 %. Eri toimialueittain jakaantui myynti seuraavasti:

KOIVUJÄRVEN MYYMÄLÄ.

Myymälät		5,068,603:33	lisäys	522,655:08	eli	11,1	%
Kahvila		83,558:75	vähennys	7,992:70	„	8,7	„
Keskusvarasto	..	137,367:46	lisäys	29,799:25	„	2,7	„

Eri toimipaikoittain jakaantui liikevaihto seuraavasti:

Päämyymälä		1,144,779:10	lis.	102,144:95	eli	9,8	%
Niemiskylä		241,936:15	„	81,758:70	„	51,	„
Ruutana		270,566:80	väh.	11,488:55	„	4,	„
Rytiky		513,239:45	lis.	125,745:30	„	32,4	„
Remeskyliä		459,876:80	„	25,608:40	„	5,1	„
Koivujärvi		341,687:30	„	80,855:75	„	31,	„
Rannankylä		173,580:85	väh.	15,107:20	„	8,	„
Niinimäki		154,903:40	„	23,892:30	„	13,4	„
Pyhäsalmi		323,360:15	lis.	50,025:90	„	18,3	„
Jokikylä		126,303:30	väh.	39,312:50	„	23,7	„
Ryönänjoki		262,096:70	lis.	39,266:10	„	11,8	„
Aittojärvi		295,980:95	väh.	38,344:60	„	11,5	„
Lapinsalo		142,369:39	lis.	33,562:34	„	30,9	„
Kallioykylä		185,663:50	„	6,017:20	„	3,4	„
Ruokataavaram.		432,259:49	„	105,968:44	„	32,5	„
Kahvila		83,558:75	väh.	7,992:70	„	8,7	„
Keskusvarasto		137,367:46	lis.	29,799:25	„	2,7	„

Eri kuntien osalle jakaantui myynti seuraavasti:

Pyhäjärven kunta	623,244:30
Kiuruveden kunta	4,666,315:24

Näistäkin numeroista jo voidaan tehdä sellainen havainto, että sellaisten toimipaikkain myynnit ovat nousseet, joissa työnsaanti mahdollisuudet ovat olleet joitistekin, kun taas sellaisten myymäläin myynnit ovat laskeneet, joissa työttömyys on edelleenkin kasvanut.

TAVARAIN HANKINTA.

Tavaroita on hankittu seuraavasti:

OTK:lta	3,902,423:21	eli	86,4 %	ost.	ja	73,8 %	liikev.
K.K:lta	29,400:15	»	0,6	»	»	0,5	»
Osuusk.	64,735:47	»	1,4	»	»	1,2	»
Yksityisiltä ...	23,580:50	»	0,5	»	»	0,4	»
Käteisostot ...	504,665:58	»	11,1	»	»	9,6	»

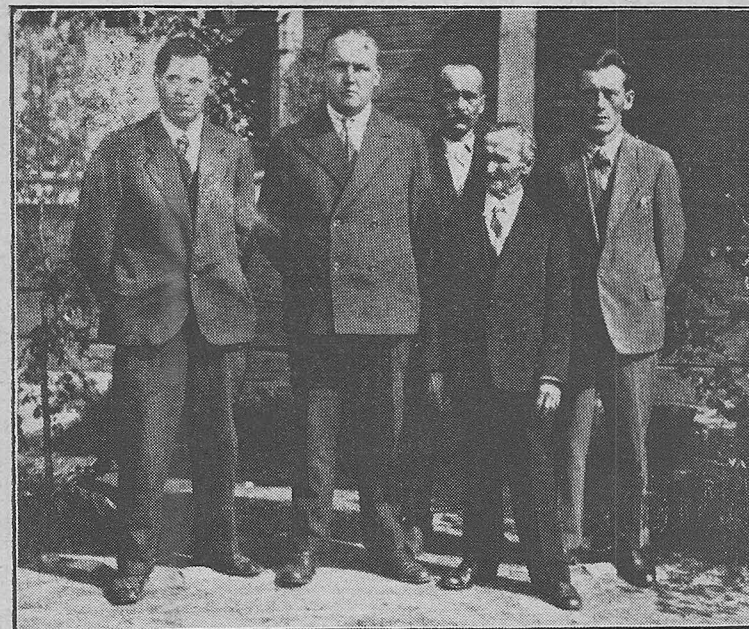
Talvikauden aikana on menekki eri tavararyhmillä ollut omiin hinnoihin seuraava:

Ravinto- ja nautintoaineet	3,673,730:96
Taloustavarat	148,942:83
Lyhyttavarat	76,909:05
Rakennusaineet y. m. rautat.	254,609:74
Kutomo- y. m. teollisuust.	237,045:09
Jalkineet, nahkateokset ja nahka ...	151,585:10

Ostokset ovat keskitetyt omiin keskusjärjestöihin ja sisar osuuskauppoihin 99,5 % tarkkuudella huomioon otettuna maalaisostot, jotka prosentuaalisesti tekevät 11,1 ja markkamäärältäänkin vähän yli ½ milj. Ostajakunnan tuottamien tuotteiden välityksessä jo onkin päästy melko hyviin tuloksiin ja on se takeena maalaistavarakaupan yhä jatkuvalla kehitykselle.

LEIPOMO.

Leipomon valmistusmäärä oli Mk. 78,884:21 mikä on Mk. 5,249:91 eli 6,2 % pienempi kuin edellisen vuoden valmistus. Ostokyvyn heikkeneminen ja ostosten siirtyminen halvempiin tavaralaatuun on ollut huomattavissa koko vuoden ajan. Tästä selviää leipomon tämän suuntainen kehitys.

JOHTOKUNTA 14. VIII. -32.

Vasenmalta: M. Kangaskokko, K. Tuokkola, O. Niiranen, J. Huttunen ja K. Ålander.

SÄÄSTÖKASSA.

Pääoman muodostus varsinaisissa pankkiliikkeissäkin oli viime vuonna kovin heikkoa, jos sitä voi todeta olleen juuri lainkaan. Sitä tuhoisammaksi se luonnostaan muodostui liikkeemme säästökassassa, jossa tallettajat ovat pääasiallisesti palkkatyöväestöä ja pienvillielijöitä. Yhä kiristyvän talouspuolan johdosta he ovat olleet pakoitettuja käyttämään parempina aikoina kokoamistaan säästöjä ja siitä johtuukin että talletuskanta on kühneenkin vuoden aikana vähentynyt. Kassaan talletettiin vuoden aikana 277 erässä Mk. 126,303:26 ja otettiin ulos 706 erässä Mk. 232,423:93. Korkoja liitettiin pääomiin Mk. 25,193:31 ollen talletukset jouluk. 31 p:nä Mk. 394,225:92. Käytännössä olevia vastakirjoja oli 1494.

Talletuskorko on ollut 1. I.—30. IV. 6 % ja siitä alkain vuoden loppuun rahalautakunnan määräämä 5,5 %.

Sääntöjen määräämä reservi on ollut sijoitettuna OTK:n obligatiooneihin ja Helsingin Työväen Säästöpankkiin.

KIINTEISTÖT.

Kiinteistöjen kirjanpitoarvo oli vuoden alussa Mk. 605971:52. Ne lisääntyivät vuoden ajalla seuraavasti: maksettiin loppuerä Ryönänjoen kiinteistöstä, rakennettiin sauna Remeskylään ja ostettiin navetta Pyhäsalvelle. Näiden lisäksi korjattiin useita kiinteistöjä tehden korjaukset Mk. 10,462:19. Kun tilinpäätöksessä poistettiin 2 % eli Mk. 12,394:86 jäi niiden arvoksi Mk. 607,351:56.

IRTAIMISTOT.

Vuoden ajalla maalattiin Niemiskylän ja Ryönänjoen myymäläin kalustoja ja kunnostettiin muidenkin toimipaikkain myyntikalustoa. Niiden arvosta poistettiin 10 % tehden se Mk. 8,219:18 ja jäi niiden kirjanpidolliseksi arvoksi Mk. 73,973:72. Tilikauden aikana vähentyi niiden arvo Mk. 4,033:77.

PALOVAKUUTUKSET.

Osuuskunnan omaisuudet ovat vakuutetut seuraavista arvoista:

Tavaravarastot	1,312,500:—
Irtaimistot	141,000:—
Kiinteistöt	732,500:—

Vakuutukset ovat kaikki Kansassa.

JÄSENTEN JA HENKILÖKUNNAN HUOLTO.

Seuraavien kuolleiden jäsenten jälkeen jääville omaisille maksettiin hautausvakuutus:

Antti Kaikkosen 500:—, Robert Nivalaisen 500:—, Lydia Mannisen 500:—, Fredrik Kastarisen 500:—, Jobi Huttusen 500:—, Vilho Aittokosken 500:—, Lauri Ruotsalaisen 500:—,

REMESKYLÄN MYYMÄLÄ.

Pekka Ruotsalaisen 500:—, Juho Kärkkäisen 500:—, Juho Kaikkosen 500:— ja M. E. Rantosen 500:—, yht. Mk. 5,500:—.

Liikkeen toimihenkilöiden ryhmävakuutus on edelleenkin ollut voimassa samoin kuin lain mukainen tapaturmavakuutuskin. Nämä ovat kaikki keskitetyt Kansaan.

VALISTUSTYÖ.

Valistustyötä on tehty entiseen tapaan ottamalla lisäksi käytäntöön uusiakin työmuotoja.

Osuuskunnan varoilla on tilattu jäsenille Kuluttajain Lehteä 1083 vuosikertaa, Osuusliike lehteä hallintoelinten jäsenille 17 vuosikertaa ja henkilökunnalle Työtoveria 19 vuosikertaa.

Talvella pidetyissä valistusjuhlissa, joissa puhujana esiintyi K.K:n puhuja Matti Karkkinen omistuen ne kaikin puolin hyvin.

Liikkeen 25-vuotisjuhlalat muodostuivat viime elok. täysin tarkoitustaan vastaaviksi ja niistä saadut vaikutelmat antoivat neljännesvuosisadan toiminnasta sitä symbolisoivan kuvan.

Vuoden kuluessa perustettiin liikkeeseemme N.M.-toimikunta, joka on perustamisestaan alkain toiminut verrattain pirte-

ästi. Marraskuulla aloitti toimintansa Pyhäsalmen myymälän alueella sen alainen alatoimikunta ollen senkin toiminta aika virkeätä.

OSUUSKUNNAN HALLINTO JA HOITO.

Yleisiä osuuskunnankokouksia on ollut 2, joista pöytäkirjaan merkitty 24 §.

Hallintoneuvoston ovat kuuluneet vakinaisina pienvilji. V. H. Kämäräinen puheenjohtajana, pienvilji. Paavo Hyvönen varapuheenjohtajana, taloll. Eemil Ruotsalainen sihteerinä, pienviljelijät Heikki Leskinen, Matti Manninen, Pekka Tossavainen, Pekka Kärkkäinen, Nestor Dahlgren ja työmies Pekka Tiikka sekä varajäsenenä taloll. J. H. Mattila, Olli Pesonen ja Alfr. Meriläinen. Kokouksia on ollut 4 ja pöytäkirjaan merkitty niissä 49 §.

Johtokunnan valtuutettuina ovat toimineet Olli Niiranen ja Matti Kangaskokko sekä sääntöjen määräämänä puheenjohtajana liikkeenhoitaja Kosti Tuokkola. Varajäseninä ovat toimineet Jafet Huttunen ja Kalle Ålander. Kokouksia on ollut 13 joissa tehty 146 §.

Myymäläneuvostoihin sivumyymälöitä varten ovat kuuluneet:

Myymälä N:o 2 Niemiskylä: Puheenjohtaja Juho Komulainen, Heikki Kainulainen, Heikki Ruotsalainen ja Antti Rantonen vakinaisina sekä varalla Heikki Kemiläinen ja Manna Kainulainen.

Myymälä N:o 3 Ruutana: Puheenjohtajana Paavo Hyvönen, Ville Rytönen, Antti Tikkanen ja Aiku Kärkkäinen-Mäntylä vakinaisina, sekä varalla Antti Kärkkäinen ja Matti Kumpulainen.

Myymälä N:o 4 Rytty: Puheenjohtaja Heikki Leskinen, Pekka Tiikka, Alfr. Ruotsalainen ja Sion Kähkönen vakinaisina sekä varalla Juho Kanerva ja Seth Kärkkäinen.

Myymälä N:o 5 Remeskylä: Puheenjohtaja N. Dahlgren, Lauri Tenhunen, Jalmar Blomberg ja Juho Rytönen vakinaisina sekä varalla Juho Kaarakainen ja Jeremias Rytönen.

Myymälä N:o 6 Koivujärvi: Puheenjohtaja Pekka Tossavainen, Matti Pulkkinen, Kusti Kananen ja Heikki Heinonen vakinaisina sekä varalla Herman Saastamoinen ja Paavo Våg.

Myymälä N:o 7 Rannankylä: Puheenjohtaja Pekka Tiikka,

PYHÄSALMEN MYYMÄLÄ.

Juho Pasanen, Heikki Tikkanen ja Taavetti Kauranen vakinaisina sekä varalla Kusti Rautiala.

Myymälä N:o 8 Niinimäki: Puheenjohtaja Matti Manninen, Villjam Tolonen, Kalle Leskinen ja Kalle Ruhanen vakinaisina sekä varalla Eino Ruotsalainen ja Olga Smed.

Myymälä N:o 9 Pyhäsalmi: Puheenjohtaja J. H. Mattila, H. Mikkonen, Josef Vidgren ja Juho Turpeinen vakinaisina sekä varalla T. Kainulainen ja H. Väisänen.

Myymälä N:o 10 Jokikylä: Puheenjohtaja Olli Pesonen, Yrjö Aittokoski, Eino Aittokoski, Job Murtomäki vakinaisina sekä varalla Reeta Jauhainen ja Alfr. Pennanen.

Myymälä N:o 11 Ryönänjoki: Puheenjohtaja Emil Ruotsalainen, Hese Pesonen, Paavo Lankkanen ja Matti Mård vakinaisina sekä varalla Ville Nissinen ja Tapani Mård.

Myymälä N:o 12 Aittojärvi: Puheenjohtaja Pekka Kärkkäinen, Heikki Kärkkäinen, Paavo Haataja ja Ville Penttinen vakinaisina sekä varalla Heikki Tikkanen ja Abram Lämsä.

Myymälä N:o 13 Lapinsalo: Puheenjohtaja Adam Karjalainen, Heikki Toivola, Eino Kumpulainen ja Matti Niskanen vakinaisina sekä varalla Väinö ja Antti Rahikainen.

Myymälä N:o 14 Kalliojärvi: Puheenjohtaja Robert Tikka-

nen, Emil Saastamoinen ja Ville Hukkanen vakinaisina sekä varalla Matti Tapaninen ja Ville Kärkkäinen.

Myyymälä N:o 1, Ruokatavaramyymälä ja kahvila: Johtokunta.

Neuvostoilla on ollut 50 kokousta.

Tarkkailutyö: Kuukausittain suoritettavien tilien, rahavarojen ja säästökassaliikkeen tarkkailijoina ovat toimineet J. H. Mattila ja N. Dahlgren vakinaisina sekä E. Ruotsalainen varalla.

Tilintarkastuksen ovat suorittaneet K.K:n määräämät L. Leppäranta, L. Piirainen ja A. Hyhkö sekä paikallisina riva S. Ruotsalainen ja taloll. johtaja A. Läksy.

Toimintamen kirjoittamisoikeus valtuutettujen lisäksi on ollut kirjanpitäjä Elli Väänäsellä.

EDUSTUKSET KESKUSJÄRJESTÖISSÄ.

Edustajina Kulutusosuuskuntien Keskusliiton, Osuustukku-kaupan, Vakuutusosakeyhtiö Kansan, Paloapuyhdistys Kansan ja Savon Osuuskauppaliiton kokouksissa ovat olleet V. H. Kämäräinen ja M. Kangaskokko.

HENKILÖKUNTA.

Henkilökunnassa tapahtui vuoden kuluessa verrattain vähän vaihdoksia osoittaen seltin olojen tervehtymistä liikkees-
sämme.

Henkilökuntaan kuului 31. XII. -32 seuraavat henkilöt:

	Ast. liikk.
Konttorissa:	palv.
Kosti Tuokkoja, liikkeenhoitaja	17. 5. -30
Elli Väänänen, kirjanpitäjä	4. 2. -30
Keskusvarastossa:	
Erkki Kärkkäinen, varastoapul.	10. 6. -32
Ville Kiiskinen, autonkulj.	12. 5. -31
Saloman Erholz, hevostmies	17. 2. -31
Sekatavaramyymälöissä:	
Väinö Leino, päämyymälänhoitaja	23. 11. -29
Lempi Kämäräinen, päämyymälän harj.	21. 11. -32
Eino Turpeinen, päämyymäl. nuor. myyjä	15. 12. -31

Martta Kangaskokko, myymäl. n:o 2 hoitaja ..	1. 5. -28
Juho Ruotsalainen, .. 3 ..	1. 8. -20
Oskari Kastarinen .. 4 ..	1. 5. -20
Elsa Pietikäinen .. 5 ..	5. 11. -26
Alma Leskinen .. 6 ..	1. 5. -29
Sandra Kangaskokko .. 7 ..	1. 6. -27
Esteri Ruotsalainen .. 8 ..	7. 10. -30
Pekka A. Timonen .. 9 ..	1. 1. -32
Siiri Tuupainen .. 10 ..	1. 8. -29
Kerttu Kangaskokko .. 11 ..	10. 10. -30
Väinö Turpeinen .. 12 ..	2. 10. -22
Kerttu Ohtanen .. 13 ..	1. 1. -32
Tyyne Huhtala .. 14 ..	15. 2. -29

Ruokatavaramyymälässä:

Lempi Leino, myymälänhoitaja	1. 7. -31
Niilo Kärkkäinen myyjä	15. 12. -30

Kahvilassa:

Hanna Ruotsalainen, emännöitsijä	2. 3. -27
Anni Pölkyläinen, tarjoilijatar	1. 10. -31

Leipomossa:

Tekla Saali, leipuri	27. 7. -31
----------------------------	------------

LIIKETULOKSET JA LOPPUSANANEN.

Tulot prosenteissa: Keskusvarastossa 1,04 (edell. v. 2,49), myymälöissä 7,5 (8,44), kahvilassa 25,51 (25,56), leipomossa 28,6 (33,8) ja muut tulot 0,8 (0,42) tehden ne yhteensä 10,16 % jotka ovat 1,78 % pienemmät kuin edellisen vuoden tulot.

Kustannukset prosenteissa: yleiskulut 2,06 (edell. v. 2,66), palkat 3,63 (4,52), korot 2,34 (2,61), poistot ja kiinteistö kustannukset 0,76 (0,33) ja muut kustannukset 0,8 (1,33) tehden ne kaikkiaan 9,59 % liikevaihdosta joka on 1,86 % pienempi edellisen vuoden kustannuksia.

Niin kovin kourin kuin lama-aika puristikin talouselämää kuluneena vuonna osoittaa liikkeemme saavutukset kaikista kielteisistä tekijöistä huolimatta vaurastuvaan suuntaan kulkevaa kehitystä. Vaikka tulot prosentuaalisesti samoin kuin määriltäänkin ovat pienentyneet on myöskin menoja voitu vieläkin suuremmassa määrin supistaa, joten puhdas ylijäämä muodostuikin edellistä vuotta vähän paremmaksi. Ennen kuin tällaisiin tuloksiin päästään on kuluttajakunnan rintaman oltava

mahdollisimman ehyt. Näin suurinpiirtein voidaan todeta olleenkin ja mieluinen velvollisuutemme on lausua tässä tunnustus tehdystä uhrautuvasta työstä. Uskomme edelleenkin samojen siteiden yhdistävän kaikkia ja yhteisen yrityksemme parasta harrastavien jäsenten tekevän parhaansa, jolloin suurimmatkin vaikeudet ovat voitettavissa ja saavutukset muodostuvat yhä täydellisimmiksi.

TILINPÄÄTÖS.

Omaisuuslase jouluk. 31 p:nä 1932.

Varat:

Rahaa kassassa	73,646:42
Pankkitalletukset	459:95
Tavaravarastot	1,126,898:01
Saatavat tunnusteilla ja velkakirj. ..	164,256:90
Saatavat ryhmäostajilta	3,584:28
Saatavat yksityisiltä	64,573:64
Irtaimistot	73,972:72
Kirjasto	1:—
Auto	1:—
Kiinteistöt	607,351:56
Säästökassareservi ja sijoitukset ..	108,784:29
Saamatunnuste Kiuruveden kunnalta	30,000:—
	<u>Mk. 2,253,529:77</u>

Velat:

Tilivelat	1,060,253:35
Tunnusteet	285,215:—
Säästökassatalletukset	394,225:92
Osuuspääoma	20,382:55
Rahastot	463,137:76
Ylijäämä	30,315:19
	<u>Mk. 2,253,529:77</u>

Tulostase 1.1.—31.12. -32.

Tulot:

Keskusvarastossa	55,133:33
Myymäloissä	396,388:42
Kahvilassa	21,062:39
Leipomossa	22,567:27
Kassa- ja vuosialennukset	42,640:—
Auto y.m. tulot	3,326:61
	<u>Mk. 541,118:02</u>

Menot:

Keskusvarast. palkat ja muut kustann.	18,763:65
Myymäloin palkat ja muut kustann.	190,039:02
Kahvilan palkat ja muut kustann. ..	14,571:88
Leipomon palkat ja muut kustann. ..	13,586:41
Yleiskulujen palkat	41,630:—
Yleiskulujen muut kustannukset	73,061:72
Verot	3,740:15
Korot	124,012:60
Kiinteistöjen korjauskulut	10,462:19
Kiinteistöjen poisto 2 %	12,394:86
Kirjasto ja irtaimiston poisto 10 % ..	8,219:18
Muita poistoja	321:17
Ylijäämä	30,315:19
	<u>Mk. 541,118:02</u>

YLIJÄÄMÄN KÄYTTÖEHDOTUS.

Vuoden ylijäämästä joka poistojen jälkeen on Mk. 30,315:19 menee sääntöjen 13 §:n mukaan

Vararahastoon 50 % eli.	15,157:19
Käyttörahoon 10 % eli. ..	3,031:52
Osuusp. korkoa 5 % muk. ..	1,019:12
	<u>19,207:83</u>

Jäännös Mk. 11,107:36

on osuuskunnan kevätkokouksen käytettävänä. Johtokunta ehdottaa kokonaisuudessaan siirrettäväksi kiinteistöjen kunnossapitorahastoon 11,107:36.

Jos johtokunnan ehdotus ylijäämän käytöstä hyväksytään tulee osuuskunnan rahastot olemaan Mk. 513,835:50.

Kiuruvedellä, helmikuun 28 p:nä 1933.

JOHTOKUNTA.

Olli Niiranen. Kosti Tuokkola. Matti Kangaskokko.
Jalet Huttunen. Kalle Ålander.

TILINTARKASTUSLAUSUNTO.

Allekirjoittaneet Kiuruveden Työväen Osuuskaupan r.l. varsinaisessa osuuskunnan kokouksessa maaliskuun 28 p:nä 1932 valitut tilintarkastajat, L. Piirainen ja A. Hyhkö Kulutusosuuskuntien Keskusliiton r.y. (K.K.) määrääminä, ovat tarkastaneet osuuskunnan vuoden 1932 tilinpidon sekä saman vuoden hallintoa, hoitoa ja liiketoiminnan tarkkailua. Tänään päättyneestä tarkastuksesta esitetään arv. osuuskunnan kokoukselle seuraava lausunto:

1. Tilinavaus tilikauden alussa oli oikea.
2. Hallintoneuvoston valitsevat tarkastajat ovat tarkastaneet kassan tulo- ja menotodisteet. Tilintarkastuksessa tarkastetut kassatodisteet olivat asialliset ja rahatilille oikein merkityt.
3. Käteiset kassavarat, jotka laskimme tarkastuksen aikana, vastasivat rahatilin eroitusta.
4. Tavaravarastot on inventoitu K.K:n antamien ohjeiden mukaisesti. Tavarain hinnoittelussa on yleensä noudatettu hyväksyttävää tapaa.
5. Kiinteistöt ja irtaimistot vastasivat niille tilinpäätökseen merkittyjä arvoja.
6. Arvopapereita tarkastuksessa esitettiin tilinpäätökseen merkitty määrä.
7. Velkakauppaa tilikauden alkupuolella on harjoitettu sääntöjen vastaisesti ja ovat saatavat oikein merkityt tilinpäätökseen.
8. Velat myyjille, lainat, säästökassatilin saldo y.m. velkaerät sekä osuuspääoma ja osuuskunnan rahastot olivat oikein merkityt tilinpäätökseen.
9. Säästökassaliikkeen hoidossa on noudatettu sitä varten vahvistettuja sääntöjä ja OTK:n antamia ohjeita. Tal-

letusmerkkivarasto vastaa tilien osoittamaa määrää ja kassareservi on sijoitettu sääntöjen määräämällä tavalla.

10. Tarkastuksessa on voitu todeta, että kirjanpito on hoidettu moitteettomasti ja että osuuskaupan hallinnossa ja hoidossa on noudatettu osuuskunnan sääntöjen määräyksiä ja kaikin puolin hyväksyttäviä menettelytapoja, lukuunottamatta velkakaupan harjoittamista. Tilinpäätös on laadittu oikein.

Edelläolevan perusteella ehdotamme, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja että tili- ja vastuuvuolliisille myönnettäisiin vastuuvapaus vuodelta 1932, ehtona kuitenkin, että saatavat sitä ennen peritään.

Johtokunnan ehdotus vuosiylijäämän käyttämisestä on sääntöjen mukainen, joten puollamme sen hyväksymistä.

Kiuruvedellä helmikuun 17 p:nä 1933.

Lauri Piirainen. Arvi Hyhkö.

K.K:n määräämät tilintarkastajat.

Sigrid Ruotsalainen. Aug. Läksy.

Paikalliset tarkastajat.

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO.

Tarkastettua johtokunnan vuosikertomuksen sekä tilintarkastajain siitä antaman lausunnon, jättää hallintoneuvosto ne osuuskunnan sääntöjen 21 §:n 11—12 kohdan määräystä noudattaen osuuskuntakokouksen käsiteltäväksi ehdottaen, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja johtokunnan ehdotus ylijäämän käyttämisestä hyväksytään.

Kiuruvedellä maalisk. 12 p:nä 1933.

Hallintoneuvoston puolesta:

V. H. Kämäräinen.

Nestor Dahlgren.

KESKUSJÄRJESTÖT.

Kulutusosuuskuntien Keskusliitto (KK), edistysmielisten osuuskauppain aatteellinen keskusjärjestö, hoitaa osuuskauppailista vallistustyötä ja antaa osuuskaupoille liikkeenhoidollisia ohjeita sekä suorittaa tilintarkastuksia. Näiden tehtävien ohella K.K. harjoittaa paperitavarain tukkukauppaa. K.K.:lla on myöskin oma kirjapaino, kirjansitomo, tarkkailuvälinetehdas ja paperipussitehdas. Liikevaihto nousi viime vuoden aikana 10,4 milj. markkaan. Vähennys edelliseen vuoteen verrattuna oli 0,5 milj. markkaa.

K.K:n jäsenosuuskauppain toiminta oli viime vuoden aikana olosuhteisiin nähden menestyksellistä. Jo parin vuoden aikana tapahtunut liikevaihdon väheneminen pysähtyi, niin että liikevaihto nousi suunnilleen samaan määrään kuin edellisenäkin vuotena, eli 1,067,9 milj. markkaan. Varsinkin syksyllä toimeenpannun valistusviikon johdosta osuuskauppain jäsenmäärä kasvoi huomattavasti. Osuuskauppoihin liittyi viimevuoden aikana kaikkiaan 18,646 uutta jäsentä. Kun vuoden aikana osuuskauppoista erosi tai erotettiin yhteensä 11,717 jäsentä, lisääntyi jäsenmäärä 6,929:llä. Vuoden päättyessä edistysmielisten osuuskauppain yhteinen jäsenmäärä oli 248,562. Myyntipaikkainkin lukumäärä lisääntyi. Vuoden päättyessä niitä oli yhteensä 1,720. Lukumäärä lisääntyi vuoden aikana 75:llä.

Osuuskauppain säästöassain talletuskanta väheni edelleen, ei kuitenkaan aivan niin paljon kuin edellisenä vuotena. Talletuskanta oli vuoden päättyessä, sitten kuin kasvaneet korot oli liitetty pääomaan, 230,6 milj. markkaa. Vähennys vuoden aikana teki yhteensä 13,9 milj. markkaa. Tallettajain lukumäärässäkin tapahtui vähennystä. Vastakirjoja oli vuoden päättyessä käytännössä yhteensä 133,236. Vähennys vuoden aikana teki yhteensä 139 vastakirjaa.

Osuustukkukauppa r.l. Liikevaihto v. 1932 oli 575,4 milj. markkaa. Liikevaihdon lisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 10,4 milj. markkaa eli 1,8 %.

Keskustuotannon valmistaiden myynnin raha-arvo, 75,5 milj. markkaa oli 9,3 milj. markkaa, eli 14 % suurempi kuin edellisenä vuonna.

Jääsken myllystä lähetettiin ja laskutettiin viime vuoden aikana 10,3 milj. kiloa jauhoja, raha-arvoltaan 27,3 milj. markkaa. Edellisen vuoden vastaavat luvut olivat 9,1 milj. kiloa ja

21,5 milj. markkaa. Menekin vaihtelu johtuu pääasiassa osuuskauppojen tavaravaruuksista. Menekkiin verrattuna hinnan suhteellisesti suurempi kasvu johtuu siitä, että viljan keskihinta oli korkeampi kuin edellisenä vuotena, osittain myös markan ulkomaisen ostokyvyn heikontumisesta.

Kahvipaahittimon tuotanto väheni 652,484 kilosta 560,666 kiloon, mutta tuotannon raha-arvo lisääntyi 17,9 milj. markasta 18,8 milj. markkaan. Tämä lisäys johtui kahvin korkeammista maailmanmarkkinahinnoista. — Paitsi kahvia, valmisti paahittimo kuluneena vuotena 15028 kg. kahvinvastiketta, jonka myyntiarvo oli 249,465 markkaa.

Margariinitehtaan myyntimäärä, 707,803 kg. oli 65,897 kg. pienempi kuin edellisenä vuotena, mutta valmistuksen raha-arvo, 9 milj. mk., oli 0,8 milj. markkaa suurempi, johtuen tästä siitä, että margariinin valmistuksessa käytettävien raaka-aineiden tulla korotettiin viime vuoden lopulla.

Tulitikkutehtaan myyntimäärä, 39,170 laatikkoo, oli 730 laatikkoo pienempi kuin edellisenä vuonna. Kotimaisessa kulutuksessa oli vähennys kokonaista 3,646 laatikkoo. Myyntiarvo, 5 milj. markkaa (ilman veroa), oli 0,8 milj. markkaa suurempi kuin edellisenä vuotena.

Teknokemiallisen tehtaan valmistuksen myyntiarvo lisääntyi edellisestä vuodesta 15,2 %:lla. Se oli 3,5 milj. markkaa.

Neutomon myynnin arvo, 3,3 milj. markkaa, oli 0,4 milj. markkaa eli 11,2 % pienempi kuin edellisenä vuotena. Tähän vaikutti se, että vuoden kuluessa naisten pukimo irrotettiin erilliseksi osastoksi.

Naisten pukimon myynnin arvo oli 786,512 markkaa.

Miesten pukimon myynnin arvo, Smk. 5,5 miljoonaa, lisäytyi 0,6 milj. markalla eli 11,6 %.

OTK:n henkilökunta lisäytyi vuoden kuluessa 52:lla. Henkilökuntaa oli vuoden lopussa 732 henkeä, joista 414 henkeä tuotantolaitoksissa.

Vakuutusosakeyhtiö Kansan toimintaan, samoin kuin maamme henki- ja tapaturmavakuutus toimintaan yleensä, löi viime vuodenkin aikana talouselämän lamakausi leimansa. Yhä suuremmaksi kasvanut työttömyys ja alentunut palkkataso vaikeutti uusien vakuutusten päättämistä ja haittasi myös vanhan vakuutuskannan voimassa pysymistä. Vuoden lopulla voitiin kuitenkin jo panna merkille, että vakuutusten hankinta alkoi osoittaa parantumista.

Henkivakuutusosasto myönsi viime vuoden aikana uusia henkivakuutuksia 4,837 kpl. 41.5 milj. mk:n määrälle. Ryhmähenkivakuutukset lisääntyivät 2.1 milj. mk:lla ja haatusvakuutukset 0.8 milj. mk:lla.

Tapaturmavakuutusosaston vakuutuskanta oli vuoden päättyessä 8,509 työvään tapaturmavakuutusta 237.5 milj. mk:n työansiosummalle.

Sekä henki- että tapaturmavakuutusosasto saavutti hyvän taloudellisen tuloksen.

Paloapuyhdistys Kansan toiminta muodostui kertomusvuonna tyydyttäväksi. Sekä palovahinkojen luku että korvausmäärä aleni edellisestä vuodesta huomattavasti. Tämä suotuista kehitys on ilmeisesti seuraus niistä toimenpiteistä, joihin yhdistys palovahinkojen luvun vähentämiseksi on ryhtynyt. Tärkein näistä on maaseudulla sijaitsevien yksityisten omistamain kiinteistövastuiden tarkastus, jonka perusteella joukko vakuutuksia sanottiin irti kiinteistöjen huonon kunnon takia, monissa kiinteistöissä määrättiin tehtäväksi paloturvallisuuden kannalta välttämättömiä korjauksia ja lukuisten vastuiden vakuutussummia alennettiin niiden nykyarvoja vastaaviksi.

Uusien pallovarakuutusten hankinta on pysynyt edelleen tyydyttävänä. Yhdistyksen taloudellinen tulos muodostui vähentyneiden palokorvausten takia edulliseksi.

NUMEROT PUHUVAT MIELLYTTÄVÄÄ KIELTÄ LIIKKEEMME 3-VUOTISKAUDEN KEHITYKSESTÄ

synkäästä lama-ajasta huolimatta!

Tässä eräitä lukuja vv. 1929 ja 1932 tulostaseesta:

	v. 1929.	v. 1932.
Myym. ja varast. kul.	340,042:92 eli 5,12%	208,802:67 eli 3,93 %
Yleiskulut	156,466:92 » 2,81 »	118,431:87 » 2,06 »
Korot	170,318:75 » 2,53 »	124,012:60 » 2,34 »
Tappio	70,612:16 » 1,05 »	

Ylijäämä

30,315:19 eli 0,57 %

Vertailun vuoksi luvut tähän ovat otetut vv. 1929 ja 1932, koska näinä vuosina huomattava määrä suurilla pääomilla varustettuja yrityksiä, kuten pankkeja, teollisuuslaitoksia maatalouksia ja yksityisiä kauppaliikkeitä on taloudellisesti luhistunut niin ettei niistä ole enää muuta kuin ikävät muistot jäljellä. Ostuskaupparamme on tähänkin myrskyyn mukautunut niin että vaikka sen tulot ovatkin pienentyneet v:sta 1929 Mk:lla 140,357:30 verrattuna v:teen 1932 niin Mk:70,612:16 vuositappio on vaihtunut siitä huolimatta Mk:n 30,315:19 vuosiylijäämäksi. Tämänlainen kehitys on ollut mahdollista sentähden kun menoja on voitu supistaa Mk:lla 241,284:65. Samoin liikkeemme taloudellinen asema on vahvistunut tänä aikana siten että omaisuustaseen loppusumma v. 1929 teki 46,19 % sen vuoden liikevaihdosta ollen viime vuoden lopussa vastaava luku vain 42,62 %. Omat varat omaisuustaseen loppusummasta v. 1929 lopussa teki 17,7 % nousten tämäkin luku kyseellisenä 3-vuotiskautena viime vuoden lopussa 22,8 %. Nämä kuivat numerot ovat kouraan tuntuja todistuksia siitä että

1) liikkeemme on voinut järjestää toimintansa tällaisenakin aikana tulokselliseksi,

2) liikevaihdon pienenemisestä johtuva tulojen supistuminen on runsain mitoin korvattu menoja vähentämällä,

3) liikkeemme pystyy toimimaan verrattain vähin kustannuksin,

4) liikkeemme on nykyään huomattavasti kilpailukykyisempi kuin 3 vuotta sitten ja

5) jäsenkuntamme täydellä luottamuksella voi suhtautua liikkeeseemme ja yhä tiiviimmällä keskityksellään voi jouduttaa sitä kehitystä, joka on ollut leimaa antavana viime vuosien toiminnalle.